

SECRETARIAT DE LES INSTITUCIONS ESCOLARS
DE L'ESCOLA PIA DE CATALUNYA

Número 31 - segona època - Juny 2000

PAPIERS

del secretariat

Veniu, sempre sereu ben rebuts!

Acollir és obrir les portes i treure barreres.

***Quina bona impressió!
He vist i he decidit.
He arribat i m'han atès.
He preguntat i m'han respost.
He demanat i m'han orientat.***

Un pare i una mare busquen escola. El seu fill és petit. Tenen la il·lusió inicial d'un projecte que ha de créixer. No saben fer de pares, no saben buscar escola, no saben què demanen, no saben què volen. Entren per una porta ampla, la de l'escola, i el moviment de la canalla és la primera informació que reben: bates ben cordades, grups de nens i nenes fent desplaçaments civilitzats pels diferents espais; no hi ha crits, no hi ha empentes... Moltes coses no cal ni dir-les perquè sabem del cert que no s'escapen a cap de les sensibilitats: el to de la veu, la complicitat d'una mirada, un moment d'escolta donen a l'interlocutor la informació directa i palpable del que és la realitat. Perquè no agrada a ningú de veure una cosa i sentir-ne una altra. Un

discurs teòric que reforça el que es veu dóna confiança. Perquè, la confiança s'ha de guanyar amb el codi de la veritat, de l'honestat i de la coherència.

La porta d'entrada és la finestra de l'escola. Una petita mostra, concentrada, de tot el que som, del que fem i del que volem. A la porta, és on es posa de manifest l'aire que es respira, la feina que es fa, l'exigència, la tolerància, la tranquil·litat, la responsabilitat i el tracte. Ja sabem com n'és d'important la comunicació no verbal, per tant, a vegades no cal preparar tants discursos i posar més atenció en els petits detalls que són, en definitiva, el que omplen el nostre dia a dia de genuïtat i de diferència. Quan demanem confiança, la trobem, en un primer moment, a la porta de l'escola. Després, caldrà mantenir-la.

parlem de:

- 2 Entrevista.**
Benito Echeverría
- 3 Ser acollidors.**
Manel Bagunyà
- 5 La visió educativa de l'acolliment.**
EP Sitges
EP Granollers
EP Igualada
EP Ntra. Sra.
- 9 A l'escola, les emocions són a flor de pell.**
Gràcia Pérez

Estem junts, però no sabem viure junts

Parlem amb Benito Echeverría.

Benito Echeverría (Valtierra - Navarra), estudia als seminaris de Tudela i Pamplona i magisteri a l'Escola Normal de Navarra. És a la Universitat de Barcelona on el 1973 obté la llicenciatura en Filosofia i Lletres i el 1980, el doctorat. El 1993, obté la càtedra universitària. Té un llarg recorregut professional. En l'actualitat, fa de docent a la universitat i tasques de recerca i investigació educativa en el departament de Mètodes d'Investigació i Diagnòstic en Educació. És guardonat amb el premi Nacional d'Investigació Educativa el 1980 pel seu treball: «Creatividad: aportaciones psicopedagógicas». El 1994 crea el Sistema d'Orientació Universitària al servei de tot l'alumnat. Té diferents publicacions entorn la Formació Professional i l'Orientació.

ropees tenen establerts plans d'acollida i nosaltres, no. És per això que entre el 1990 i el 1991 creem el servei d'orientació per a universitaris. Del 1992 al 1994 va ser a l'ICE, i més tard a la universitat.

En què consisteix?

És important que els nois i noies que volen entrar a la universitat puguin tenir una informació adequada. Per tant ens desplaçem als centres explicant què és el món de la universitat.

Un pla d'acollida forma part del projecte educatiu?

Evidentment. És important que les persones que acullen i/o orienten participin del llenguatge, del tracte, de la manera de fer del centre i fer-ho d'una manera o d'una altra respon al plantejament educatiu del centre, i per tant, un pla d'acollida ha de formar part del projecte del centre.

Si hem de parlar d'acollida i hem de fer plans, és que no acollim?

En general, les organitzacions no acullen la gent.

Quins són els mínims indispensables?

Tots necessitem sentir-nos acceptats i estimats d'alguna manera. Quan formem part d'un entorn, si ens sentim considerats, creixem, ens identifiquem i ens impliquem en l'organització.

I es treballa millor?

Sí, però no comencis la casa per la teulada. El primer programa d'acollida és per als treballadors del centre. Molt abans de començar amb els alumnes hi ha els mestres i tot el personal. Difícilment pots exercir l'efecte cascada si no hi ha hagut acollida amb el personal. Això és important!

Què és un pla d'acollida?

En qualsevol organització cal fer atenció a aquella persona que és nova i no en coneix la cultura; per tant, quan vols transmetre aquesta cultura, hi ha moltes qüestions de detall que s'han de cuidar.

Quina és la finalitat d'un pla d'acollida?

La finalitat essencial, segons el meu punt de vista, és familiaritzar, el més ràpidament possible la persona que acull, amb la cultura de l'organització fent servir els mitjans més simples i propers possibles. Sempre de tu a tu és el millor. Jo sóc partidari que els plans d'acollida no s'estableixin de dalt a baix, sinó que puguin ser els mateixos alumnes els qui puguin intervenir, directament, en el disseny.

Com enteneu, a la universitat, el pla d'acollida?

Per qüestions de recorregut professional i personal he arribat a entendre que a la universitat també s'ha d'orientar els estudiants tant personalment com acadèmica i professional. Totes les universitats eu-

Saber escoltar, saber entendre, saber estar...

En visitar diferents escoles i fer activitats amb alumnes, parlar amb mestres o fer celebracions de la fe... les impressions, segons els llocs, han estat diferents. Us n'explicaré alguns exemples.

Entrar en una escola plena de llum, amb parets netes i polides, amb quatre detalls actuals, renovats i reflex de l'activitat de cada dia, amb la provisionalitat que això suposa, és molt diferent que trobar uns passadissos foscos amb un llum escanyat, uns murals descolorits pels anys, uns cartells caducats o mig caiguts, unes activitats obsoletes...

A les aules, tant en les dels grans com en les dels petits passa el mateix: la taula o l'armari del mestre és tota una demostració de com es treballa. No vull dir simplement l'ordre o desordre que s'hi veu, també quina mena de papers hi ha o les piles que ocupen; els murals, la pissarra o, simplement, la situació de les taules. Dóna gust entrar en espais on les coses són al seu lloc, el material escolar i les fitxes. I, sobretot, veure com s'hi acosten els alumnes. També és important la recepció, l'entrada a l'escola, l'atenció telefònica...

No he mirat pas el diccionari, però crec que quan parlem d'acollir, volem dir saber acompanyar, ajudar a trobar-se a gust amb una persona i en un lloc.

QUAN PARLEM D'ACOLLIR...

Ens referim tant a les persones com als espais on ens movem i/o les institucions que representem. Podem oferir un espai «ultra» acollidor i trobar-nos amb persones esquerpes i fugisseres, ignorants d'informació o, simplement, antipàtiques.

Perquè ser acollidor és interessar-se per qui s'acosta i procurar informar-lo, acompanyar en un determinat procés.

Acollir no vol dir donar la raó. Acollir vol dir fer-ho amb paraules entenedores i amables.

En les nostres escoles són moltes les si-

tuacions en què, gràcies a un bon acolliment fet entre tots, aconseguim un aire on dóna gust d'estar-s'hi.

UN AIRE NOU

Un aire buscat per les persones que truquen a les nostres portes. Un aire nou que, fàcilment pot ser viciat i, si descuidem la seva constant renovació, es pot descolorir. Un aire nou que necessitem per a respirar i fer amable la rutina de cada dia vigilant, constantment, la data de caducitat d'aquelles coses que fem. Un aire nou, net i polit, que ampliarà els pulmons educatius ja que fem l'esforç de respirar en profunditat. Un aire nou, africà, magrebí, centre europeu..., un aire de tots colors.

SABER ESPERAR

Quan pensem en ser acollidors, potser ens ajudarà aquella imatge evangèlica d'aquell pare amorós que acull el seu despistat fill quan torna a casa després d'haver marxat escandalosament. O també ens pot servir l'alegria d'aquell pastor que puja a coll l'ovella entremaliada que li fa perdre hores de son i que, buscant-la, s'ha omplert d'esgarrinxades. O, simplement, pensem que hem d'acollir de la mateixa manera que a nosaltres ens agradaria de ser-ho.

En un altre ordre de coses, un bon venedor és aquell que procura que el seu client surti amb allò que realment necessita, o que, com a mínim, surti content de la seva botiga.

Manel Bagunyà - Equip de Gestió

Fem de casa nostra un lloc d'acollida

Carta de Taizé.

Feu de casa vostra una “Casa de Natzaret”; prepareu-la amb una bellesa senzilla, suficientment acollidora com perquè en rebre algú se li pugui oferir i compartir amb ell l'escalfor i l'estima d'una família. És possible aconseguir un racó, o dedicar una habitació, per petita que sigui, per a la pregària comuna. Un racó així, posat amb gran senzillesa (potser només una icona, una espelma i una planta), marca el sentit de l'acollida. Fins i tot, quan acollim a veïns o amics, no necessàriament creients, el simple fet de la presència de la icona, quasi imperceptible, fa present la presència d'un altre amor, que, amagat, perdura en la nostra família.

Gà. Roger

Música per a una nit d'estiu

Si la vida és cançó, l'amor en deu ser el ritme.

A little night music

Del 26 de juny al 4 de juliol

Lloc: Teatre Grec

Direcció: Mario Gas

*Un musical inspirat en la pel·lícula **Smiles of a Summer Night** de Bergman que convida a una profunda reflexió sobre els sentiments i els seus misteris. Un conflicte universal resolt a ritme de vals.*

Diana Krall & Tony Bennet

9 de juliol

Lloc: Teatre Grec

Dos artistes de prestigi contrastat, dos monstres de la música dels nostres dies. Ella, l'última sensació del jazz americà; ell, un home admirat per la seva trajectòria professional, personalitat i swing. Un concert per a seduir tot tipus de públic.

Gerard Quintana & Jordi Batiste

20 de juliol

Lloc: Plaça del Rei

Aquest duet presenta “Sense reina ni as”, un treball, a l'estil Dylan, que promet no decebre ningú que estima l'acústica en català, és clar! Un concert que augura màgia i poesia.

El temps de Planck

Del 27 de juny al 30 de juliol

Lloc: Teatre Romea

Direcció: Sergi Belbel

Un musical per a reflexionar sobre el pas del temps, aquest tic-tac silenciosos que condemna l'avui i allibera el demà. Què en fem del nostre temps?

Ara l'eco llunyà s'emporta les deixalles d'un festí de colors i sons.

Altra vegada la cambra i els seus límits, llibres, mobles.

La solitud no transgredeix cap superfície, s'hi adapta, sinuosa, i confereix densitat de mirada a cada cosa.

Harmoniosament, vibra el silenci.

Miquel Martí i Pol

La visió educativa de l'acolliment

acolliment

«*Casa meva és casa vostra, si és que hi ha cases d'algú*».

EL COMENÇAMENT DE CURS

Mestres d'Infantil - EP Sitges

Com rebem els alumnes de P-3 a l'escola a començament de curs? Sabem que, malgrat que molts nens i nenes que inicien l'escola ja han anat anteriorment a la llar d'infants, l'escola és un canvi significatiu i un trencament amb el seu entorn anterior. Per tant, l'entrada a l'escola exigeix una fase d'adaptació perquè el nen pugui restablir i reorganitzar els seus sistemes de relació amb l'entorn. Per afavorir aquesta adaptació, els primers dies de setembre i abans de començar el curs, les tutores de P-3 realitzen una acurada entrevista personal amb les famílies, per poder conèixer una mica els trets més característics dels nens i nenes. A més, abans del dia 15, els nous alumnes tenen la possibilitat de venir un dia a l'escola amb els seus pares per a conèixer l'espai on viuran aquesta nova experiència i la seva mestra.

Els primers dies de curs els nens i nenes de P-3 fan un horari diferent al de la resta de l'alumnat. Comencen més tard, tant per evitar les aglomeracions com perquè ells es trobin en un espai d'on en són els protagonistes i no trobin l'escola com un lloc on tan sols són un alumne més. També l'entrada és progressiva: es dediquen tres dies perquè es vagin incorporant a poc a poc, cosa que permet a la mestra tenir una atenció força individualitzada per tal de facilitar l'adaptació de cada nen i nena, alhora que els pot conèixer més ràpidament. Per als nens d'aquesta edat és molt important que, des del primer dia, la mestra els cridi pel seu nom i conegui aspectes importants del seu entorn familiar.

Aquests primers dies, els pares acompanyen els alumnes fins a la seva aula; més endavant els deixaran a la porta del pati i els nens i nenes faran una fila quan soni el timbre.

L'entrada a l'escola suposa un canvi en la imatge que el nen té de si mateix. Les famílies fomenten molt el "ja ets gran perquè aniràs a l'escola" i per als nens i ne-

nes aquestes paraules són molt importants, tot i que els generen una certa por. Per tant, l'equip de mestres d'educació infantil creiem que cal fer una bona acollida dels nous alumnes, intentant que sigui el màxim de personalitzada dins l'entorn escolar, ja que això afavorirà la seva adaptació i, de mica en mica, l'escola deixarà de ser un món desconegut per passar a ser el seu entorn proper i quotidià.

EL PLA D'ACOLLIDA PER A NENS IMMIGRANTS

Mercè León - EP Granollers

Cada vegada són més els alumnes d'altres cultures que es van incorporant a les nostres escoles.

A l'Escola Pia Granollers, aquesta situació, que vivim des de fa 4 anys, ens ha fet plantejar molts temes, entre ells el d'iniciar-nos a establir un pla d'acollida per a aquests alumnes i les seves famílies.

L'objectiu d'aquest pla és el d'integrar l'alumne a l'escola i garantir-li uns ajuts que assegurin l'evolució del seu aprenentatge.

Aquest pla comença ja des del període de matriculació i segueix amb el seguiment de l'alumne al llarg de la seva escolarització. En alguns casos les necessitats específiques han estat temporals, derivades

acolliment

del desconeixement de la llengua i de la nostra societat i, en d'altres, els alumnes i les famílies requereixen una atenció específica, per una situació familiar desafavorida. Per aquest motiu, sovint es fa necessària una actuació conjunta amb Serveis Socials que permeti una integració social i escolar de la família immigrant.

Per tal de poder realitzar les diferents accions ha calgut la implicació de tots els estaments de l'escola i que algú vetllés per l'aplicació d'aquest pla. En aquest cas ho està fent l'equip psicopedagògic de l'escola.

L'aplicació del pla comença per tenir en compte els recursos materials, organitzatius i humans necessaris per dur a terme els objectius proposats.

Algunes de les accions que pot suposar l'entrada d'un alumne nouvingut a l'escola són :

- Fer el seguiment del cas.
- Realitzar entrevista amb Serveis Socials.
- Rebre assessorament d'Educació Compensatòria, SEDEC, Normalització lingüística.
- Fer informes individualitzats.
- Rebre formació.
- Rebre ajuda del mediador cultural.
-

Val a dir, doncs, que l'aplicació del pla és complexa i aquesta varia en funció del cas. Per tant, cada alumne nouvingut suposa una situació diferent i la integració escolar també demana una actuació diferent; per això és necessari una reflexió constant i contínua.

COM FEM L'ACOLLIDA DELS ALUMNES NOUS A 1R D'ESO

Antònia Enrich - EP Igualada

A la nostra escola impartim l'educació secundària i tres modalitats de batxillerat. Tenim com a centres adscrits «la Divina Pastora» i les «Escolàpies». És per això que tot el procés d'acollida dels alumnes i les seves famílies és llarg i continuat.

És necessari planificar acuradament el pas de primària a secundària perquè, en la mesura que es resolgui positivament, posarem una bona base per a l'escolarització de l'alumnat a l'ESO i els seus estudis posteriors. Parlem, doncs, de com desenvolupem aquest pla en cadascun dels sectors.

1- Relació de professors de primària

- reunions de professors d'àrea durant el curs, per tal de posar en comú el currículum i el desenvolupament dels continguts per planificar l'enllaç d'una etapa a l'altra.
- A final de curs i el setembre, reunions de tutors de 6è i 1r, per tal de traspasar i rebre les informacions més significatives dels grups i també de l'alumnat, considerat individualment, quan calgui.

2- Orientació famílies

- reunió informativa i visita a les instal·lacions de l'Escola Pia. Es realitza el mateix dia que els seus fills han participat en l'activitat «Un dia a l'Escola Pia». Expliquem què han fet i preguntem què han dit els seus fills.

- Rebre informació de l'EAP, Serveis Socials...
- Realitzar entrevistes amb les famílies.
- Fer l'avaluació inicial de l'alumne.
- Assignar l'alumne al grup-classe.
- Tenir coneixement de la cultura de la família immigrada, tant els mestres com l'alumnat.
- Observar l'alumne a l'aula i al pati.
- Informar i assessorar els mestres.
- Coordinar-nos, tots plegats, amb la tutora.
- Redactar i programar adaptacions curriculars.
- Valorar les metodologies portades a l'aula.
- Donar suport material i/o humà a l'alumne.

- al cap de pocs dies hi ha una reunió a cada centre per tal de clarificar possibles dubtes.
- El dia abans que els alumnes vinguin a conèixer el grup classe, el tutor o tutora i a parlar dels variables, fem una reunió amb els pares per explicar-los què faran els seus fills i el que caldrà que facin ells per ajudar a fer la tria educativa.
- A primers d'octubre, hi ha la reunió per tal de rebre la informació concreta del curs, per part de la direcció, el president de l'APA, el coordinador del curs i el tutor o tutora del curs.

3- Fomentem la convivència entre els nois i noies de 6è i 1r en sis ocasions: tres en l'horari escolar i les altres extraescolars amb les següents activitats:

Horari escolar

- Diada esportiva a l'Escola Pia, amb motiu de la festa de Sant Josep de Callasañç.
- Anem a les Escolàpies i a la Divina Pastora el dia de la seva festa patronal i ens preparem activitats diverses.
- «Un dia a l'Escola Pia» (activitat pedagògica). Cada professor prepara un taller relacionat amb els crèdits comuns o variables de 1r, procurant que sigui atractiu i diferent al que treballen a primària i amb participació activa: tecnologia, laboratori, internet, educació física, jocs per treballar les llengües o les matemàtiques... A cada taller hi ha alumnes de 1r i de 6è i poden triar, durant tot el matí, quatre tallers diferents.

Horari extraescolar

- Nit dels mussols. Un divendres, de 6 a 9 del vespre. Activitat de reflexió i convivència organitzada per l'equip de pastoral. Els monitors són alumnes de 4t d'ESO i de batxillerat.

A l'hora de valorar aquest Pla d'acollida, destaquem:

- donar continuïtat a la tasca docent dins l'ensenyament obligatori que en el nostre cas implica canvi de centre.
- Preparar els alumnes per fer el pas, fent-los conscients del tancament d'una etapa i de l'inici d'una altra i donant els elements per conèixer-la i interpretar-la.
- Donar a les mares i als pares informació de primera mà, per tal de resoldre dub-

tes i acostar-los a una realitat que coneixen poc o, potser, de referències.

- Facilitar la planificació del primer curs de secundària fent un bon traspàs d'informació de l'alumnat.
- Tenir un punt de trobada planificat entre els mestres de primària i secundària per parlar de continguts i de l'alumnat.

Quedaria l'apartat de com fem l'acollida als alumnes que no provenen dels nostres centres adscrits, que es realitza en diferents moments i a diferents nivells:

- amb la direcció, l'administració i la secretaria quan vénen a demanar informació i la seva matriculació posterior;
- el setembre, a partir d'una entrevista individual amb l'alumne i els pares per part de la coordinadora. El resultat va ser positiu;

- una reunió prèvia a l'elecció de variables per conèixer el grup-classe i el tutor o tutora.
- Entrevista per part del tutor amb l'alumne i amb la família, els primers dies de classe.

La direcció del centre i tot l'equip de professors de 1r cicle creiem en aquest Pla i per això, any rere any, l'anem adaptant i fent les modificacions necessàries per tal de millorar-lo.

L'ACOLLIMENT A LA NOVA ESCOLA

Jordi de la Torre – EP Nostra Senyora

Poc pensava, fa un any, en venir a aquesta escola, que avui faria aquest escrit, havent assolit un grau d'integració que no m'hauria imaginat mai. Així, doncs, estic molt content d'aquest canvi.

acolliment

acolliment

Uns tres dies abans de començar el curs, vaig anar a l'escola per entrevistar-me amb la tutora. Aquell dia estava nerviosíssim. Primer vaig anar a veure quin grup em tocava. Si l'A o el B. Vaig pujar al segon pis i després d'esperar-me uns vint minuts, em va tocar el torn. Un cop a dins, la tutora em va fer preguntes sobre diferents temes, em va explicar una mica el funcionament del centre –radicalment diferent al de l'escola d'on venia– i amb deu minuts vaig ser fora. Em vaig emportar una bona impressió de la tutora, cosa que em va tranquil·litzar una mica.

Va arribar el 20 de setembre: era el moment d'anar cap a l'escola. A tres quarts de nou havia de ser allà, cosa que durant els primers dies em costava, ja que estava acostumat a entrar a les nou.

Era la primera vegada que em disposava a assistir a classe fora de l'escola on havia anat sempre. Vaig pujar al segon pis i vaig entrar a la classe on ja hi havia uns quants nens asseguts. Quin horror! No coneixia ningú. Em vaig asseure sense dir res a ningú perquè em feia vergonya i vaig esperar que arribés la tutora.

Quan va arribar, ens va parlar una estona i després tothom es va anar presentant dient el nom, l'edat i l'escola de procedència. Cadascú va fer una cartolineta amb el seu nom, tots vam situar casa nostra en un mapa de Barcelona, cosa que m'ha estat molt útil, perquè vaig descobrir que hi havia un nen que vivia molt a prop de casa meua i vaig poder quedar amb ell per anar i tornar junts de l'escola, de manera que vaig començar

a relacionar-me. També vam fer una altra cartolineta on hi posàvem les aficions i el lloc on havíem passat les vacances, juntament amb una foto nostra.

Després vam sortir al pati i vaig començar a parlar amb altres nens mentre jugàvem a futbol, però de manera molt superficial.

L'endemà el vam dedicar a les proves inicials, que em van anar força bé i vam començar a conèixer alguns dels professors que tindríem. Aquí tenim un professor per a cada matèria, mentre que a l'altra escola en teníem un per a tot, excepte per a la música i l'anglès. Al cap d'uns dies vam fer la visita per l'escola, que ja ens havien anunciat, des del 7è pis fins a la planta baixa. Això em va ajudar a conèixer l'edifici en general, ja que només havia vist la planta baixa i el segon pis.

La veritat és que de la meua entrada a l'escola no en tinc cap queixa i crec que es fa d'una manera encertada, que m'ha ajudat molt a integrar-me, però sempre s'ha de fer l'esforç d'intentar trencar el gel amb els companys. Un cop has començat a parlar-hi sense por, la resta surt sense adonar-te'n.

Cap a finals d'octubre, com ja ens havien dit, vam anar de colònies. Tot i que, en aquell moment, ja estava bastant integrat, van ajudar-me a enfortir els lligams amb els companys i a passar una divertida nit de Halloween, en la qual el meu grup va guanyar el primer premi de disfresses.

Cap al desembre, els meus pares es van entrevistar amb la tutora. Crec que és bo que els pares i la tutora es coneguin. Els meus pares van sortir molt contents perquè la tutora havia dit que no tenia problemes.

Durant el primer trimestre vam realitzar el crèdit de metodologia que, a més de servir per conèixer més la tutora, em va donar idees que utilitzo per treballar i em donen molt bons resultats.

Una de les diferències amb l'altra escola és l'acolliment de cada dia, que va de tres quarts de nou a les nou menys cinc. Són deu minuts que dediquem a passar llista i a parlar de diferents problemes que hagin pogut sorgir, o bé a parlar i a fer broma amb la tutora.

Primer trobava bastant pesat això d'haver d'anar a l'escola un quart d'hora abans però, a mesura que m'hi he anat acostumant, no em costa gens i, a més, com ja he dit, ens ho passem la mar de bé fent broma amb la Neus. La meua tutora.

A l'escola, les emocions són a flor de pell

per millorar

Facilitar aprenentatges i contenir ansietats.

Els mestres som persones molt importants en la vida dels nostres alumnes; la nostra actitud, el nostre fer diari pot ser alliberador de pors, tensions...

—Mama! ai, senyoreta! Quantes vegades hem sentit aquesta agradable confusió? La meva experiència amb la Laia és una de tantes.

En començar el curs em va cridar l'atenció el comportament d'una nena: la Laia. Apàtica, poc comunicativa; va seure a la cadira i allí es va quedar; quan volia comunicar-me amb ella, se la veia espantada, el seu to de veu era de bebè; els altres nens la solien pegar; es posava al final de la fila o a l'espai que li deixaven; mantenia una relació de dominància amb una altra nena; els seus moviments eren lents i mostrava una rigidesa important; quan es donava un petit cop s'espantava molt i plorava...

La Laia no participava en els aprenentatges, li calien consignes molt individualitzades i, tot i així, sovint no entenia què havia de fer, sempre estava distreta i a vegades reclamava la mare...

Què em va fer sentir, a mi, aquesta nena? Cuidar-la, ajudar-la, protegir-la...

Primer de tot vaig demanar consell a la psicòloga de l'escola, després vaig parlar amb els pares. Uns pares molt preocupats per la seva filla. La mare em va preguntar: «la meva filla com és a l'escola, és normal?». El que a mi em sortia de dins era donar-li un missatge positiu, amb prudència, rescatant tot el que de bo té la nena.

Vaig pensar que havia de donar temps a la Laia i anar a poc a poc. Gestos i mirades que li aprovaven l'esforç; un to de veu adequat i un missatge que contactés amb les seves pors; protegir-la al pati però animar-la a relacionar-se, a anar agafant confiança. Quan demanava la mare, li recordava que cada dia la venia a buscar, només havia d'esperar una mica més... i, així, durant quasi nou mesos, es va anar gestant un tipus de relació més afectuosa i de confiança amb la mestra i amb els companys.

Ara la Laia participa més, es relaciona més, sap defensar-se —a vegades, cal un avís de la mestra—, participa dels aprenentatges i se l'anima perquè ho comuniqui als pares, que estan contents del canvi i, això, la Laia ho percep i la motiva. Hem creat un cercle positiu. Un dia, a final de curs...

Laia: Vull la mare, però m'aguanto fins l'hora de sortir.

Mestra: Segur que pots esperar.

Un altre dia:

Laia: Sempre em dius que sóc molt treballadora...

Mestra: Estic contenta que ho siguis tant. Què em fan sentir aquestes paraules, la seva mirada i la seva veu?

Sento que em diu: «com m'agrada que em tinguis present».

La Laia, que ja no està tan aclaparada per les pors, pot començar a pensar en altres coses, per exemple en els aprenentatges escolars.

Per ajudar a créixer íntegrament: facilitem els aprenentatges, continguem les ansietats, donem confiança i esperança, ajudem el nen a pensar.

Hem d'educar pensant en l'educabilitat, una qualitat per a tota la vida. Hem de facilitar els aprenentatges i, també, contenir les ansietats que desperten; donar confiança, esperança i ajudar el nen a pensar, bàsic per a créixer íntegrament.

Sobretot en els més petits de l'escola, les emocions són a flor de pell. Els qui hi estem en contacte se'ns farà molt difícil entendre'ls, si posem barreres al nostre voltant. Si ens aturéssim a pensar què ens fa sentir el nen que tenim al davant, podríem adonar-nos de moltes més coses, doloroses algunes i agradables d'altres. No existeixen les unes sense les altres.

Gràcia Pérez - EP Balmes

Noticiari breu

CALDES

JORNADA ESPORT I CONVIVÈNCIA

Organitzar la Jornada d'esport i convivència a la nostra escola era per a nosaltres una experiència totalment nova. Quan la direcció de l'escola ens va proposar que col·laboréssim amb en Carles Bonet i en Josep Abril, membres de l'Equip de Gestió, en l'organització de la mateixa vam entomar aquest «repte» amb molta il·lusió i, per què no dir-ho, amb una mica de neguit perquè tot sortís el millor possible.

Primer de tot ens enfrontàvem amb les pròpies característiques de la població. El tipus d'instal·lacions esportives de les que podem disposar, la mateixa carència, avui per avui, de pistes d'atletisme, ens va fer dissenyar altres espais de competició diferents. Ens sembla que l'oferta que vam poder fer, les curses de BTT, els tallers d'aerobic i petanca van poder suplir aquella mancança i noies i nois participants van disfrutar-hi força.

Com us podeu imaginar una organització d'aquest tipus no és gens senzilla perquè hi ha moltes teclades a tocar i molts fils a rrelligar: gairebé un miler d'alumnes, disset autocars, monitors de l'escola responsables de les proves, la gestió amb les entitats esportives de la població... Però al final, i malgrat els nervis de darrera hora,

creiem que la Jornada va ser exitosa –el temps ens va acompanyar–, gràcies per damunt de tot a la bona predisposició de tots els nois i noies de les escoles i a la il·lusió, el bon treball i el recol·liment de la direcció de l'Escola, del claustre de professors i dels alumnes de batxillerat.

IGUALADA

CERTAMEN LITERARI

El passat 28 d'abril, vam celebrar el 8è Certamen literari al Teatre Municipal de l'Ateneu, que enguany ha gaudit de més participació que en edicions anteriors. Aquest any s'ha afegit una categoria nova, a les ja existents, oberta a antics alumnes i persones de fora de l'àmbit escolar. El certamen s'inicià amb diverses representacions protagonitzades pels alumnes de l'escola, seguit pel lliurament dels premis. La cloenda fou a càrrec del 1r tinent d'alcalde de l'Ajuntament d'Igualada i la Regidora de Cultura.

UN ARTISTA AMERICÀ ENSENYA ANGLÈS PER MITJÀ DE LA MÀGIA

La Diputació de Barcelona i l'Ajuntament d'Igualada han ofert una programació de teatre, dansa i música per als escolars anoiencs. Una de les propostes és l'actuació d'un màgic americà anomenat Jack Silva. La nostra escola va poder gaudir d'un espectacle diferent en el qual la llengua anglesa era la protagonista i els alumnes van participar, gaudir i contestar les incògnites que en Jack els proposava... era un treball directe. Calia escoltar, respondre i participar activament.

MATARÓ

PROJECTE INTERDISCIPLINAR D'ESPORTS

Durant aquest curs, dins dels projectes interdisciplinaris d'esports, hem desenvolupat una nova experiència per millorar l'autoestima d'uns nois i noies que n'estaven mancats, organitzant activitats dins l'àmbit de l'esport i el lleure per als més petits.

El curs passat, ja vam fer que participessin els alumnes de 4t. d'ESO i Curs Intensiu de Reforç, en l'organització de sessions esportives de diferents cursos de primària i, enguany, els alumnes de 3r. d'ESO han estat participant en l'animació d'activitats extralectives (permanències, patis,...) gràcies a la col·laboració de l'equip de mestres d'educació infantil i de cycle inicial. Aquests alumnes han començat un curs d'iniciació al socorrisme a la nostra escola, en col·laboració amb la Creu Roja.

SARRIÀ

IMMERSIÓ D'ANGLÈS

Per tercer any, organitzem una estada a Limerick, al sud d'Irlanda, tot el mes de juliol, amb

l'objectiu de fer l'aprenentatge per immersió de l'anglès i, alhora, viure i conèixer amb una família irlandesa assistint diàriament a classe en una escola de la ciutat. Durant l'estada, setmanalment i els caps de setmana, hi ha previstes diverses excursions i visites culturals, a les Illes Aran, als penya-segats de Moher, a Dublín, entre d'altres. Així podem fer que els alumnes millorin el nivell d'anglès, coneguin un país, una cultura i una família, tot fent bons amics.

TÀRREGA

CARAMEL·LAIRES TARGARINS

Tal com apunta la tradició, a partir de la mitjanit del dissabte de Glòria, surten amb caràcter festiu les caramelles. Els caramellaires canten i festegen la joia del retorn a l'alegria de viure. I així ho van fer i amb molta il·lusió els nens i nenes de la Coral de l'Escola Pia el diumenge 7 de maig, participant en la missa dominical i tot seguit fent una cantada en diferents indrets de la ciutat de Tàrraga.

Com a símbol propi d'aquesta festa duïen una perxa on al capdamunt hi havia una cistella ben guarnida amb flocs de cintes, flors i picarols. Aquesta cistella un cop feta la cantada, l'acostaven a la finestra de les cases per tal que hi possessin el present destinat als caramellaires i rebien un ramell de timó com a record de la Pasqua d'aquest any.

TERRASSA

PREMI BALDIRI REIXAC PER A L'ESCOLA

L'Escola Pia de Terrassa ha estat guardonada amb el Premi Baldiri Reixac a la promoció de la llengua i la cultura catalanes, per la Fundació Jaume I de Catalunya.

El premi consisteix en 500.000 pessetes correspon a un dels 14 premis a escoles que aquesta Fundació ha atorgat, aquest curs, a centres educatius de tot Catalunya que s'han destacat pel seu treball a favor de la promoció de la cultura catalana.

En aquest aspecte, l'Escola Pia de Terrassa té una llarga tradició en la promoció dels nostres valors culturals propis, a través d'activitats molt diverses, com concursos, jocs florals, treballs de recerca, premis literaris destinats als seus alumnes i, a més a més, constantment obre les seves portes a la col·laboració amb diverses entitats culturals de la ciutat, sense oblidar que és promotora d'un certamen literari i de pintura amb onze edicions, com són els "Premis Calassanç" oberts a tot Catalunya.

L'acte de lliurament d'aquest premi es farà el dimecres 14 de juny a dos quarts de vuit del vespre al saló Sant Jordi del Palau de la Generalitat i el presidirà la nova Consellera d'Ensenyament, Carme Laura Gil.

INSTITUCIÓ

PUBLICACIÓ PREMI

JOAN PROFITÓS 1999

El treball «*L'altra cara de les matemàtiques*» de Joan Gómez i Urgellès guanyador del premi Joan Profitós d'Assaig Pedagògic 1999 ha estat publicat per El cep i la Nansa Edicions.

PREMIS A LA CREATIVITAT

FUNDACIÓ JOAN PROFITÓS

El propassat 31 de maig, va tenir lloc a l'Escola Pia de Balma, la cinquena convocatòria del lliurament de premis per a fomentar la *creativitat de l'alumnat*. L'acte va girar entorn de la *riquesa de la diversitat i l'acceptació de la diferència*, amb la projecció del curmetratge *Lalia* de la Sílvia Munt, guardonat amb el premi Goya, el 1999, i amb la col·laboració de nois i noies de l'Escola Pia de Balma i de Sarrià.

TROBADA PASQUAL DE LES COMUNITATS

L'Escola Pia Calassanç de Barcelona acollí un bon nombre d'escolapis de totes les comunitats de Catalunya, el dia 22 d'abril, amb ocasió de la Trobada Pasqual de les comunitats. L'Albert Pujol i en Joan Prat, tots dos professors de l'escola, van explicar l'avui de l'activitat educativa que s'hi duu a terme. La trobada s'acabà amb un dinar de germanor a la mateixa escola.

REUNIÓ DELS COORDINADORS

DELS GRUPS DE MISSIÓ

En els locals del PIL (Espai XXI), a Barcelona, va tenir lloc la reunió dels coordinadors dels grups de missió, el darrer dia del mes de maig a la tarda. Entre d'altres qüestions, es va revisar la situació dels diversos grups i es van fer previsions de cara al curs vinent.

VISITA D'ESCOLAPIS

DE CUBA I SENEGAL

Durant el mes d'abril i meitat de maig ha estat per Catalunya el P. Josep Liñan, que habitualment resideix a Guanabacoa (Cuba). Durant la seva estada ha tingut ocasió de contactar amb nombrosos i diversos grups, els quals li han ofert una generosa ajuda solidària. També ha passat gairebé un mes entre nosaltres el P. Jaume Riera, del Senegal. A hores d'ara, ja han tornat, l'un i l'altre, als seus llocs de residència.

NOVA ORDENACIÓ

El diumenge de Pasqua, 23 d'abril, a Yaoundé (Camerun), va fer el seu compromís definitiu amb l'Escola Pia en Jérôme Babène, escolapi senegalès, que està acabant els estudis de teologia en aquell país africà.

No acull qui vol, sinó qui pot

El jo, o jo quan començo a posar-me al lloc de l'altre.

Ni la prepotència, ni la burocràcia ni l'obvietat ens permeten acollir l'alumnat ni les famílies quan vénen a escola.

I és que anem tan atabalats (o ens ho sembla, o ens va bé dir-ho per justificar que no arribem a totes les coses) que podem descurar una de les actituds més bàsiques per a educar: acollir, no només a començament de curs. Durant tot l'any hi ha gent que arriba a l'escola per primera vegada (o quasi), sobretot famílies que vénen a una entrevista; i hi ha moments d'inici o de represa que també ens podem plantejar en clau d'acolliment i d'atenció als altres. Per això, ara que estem preparant el començament del proper curs –el del canvi de segle i de mil·lenni!– i que estem revisant l'actual, pensem sobre com procedim i decidim de quina manera ho volem fer. El ventall és ampli i pot anar des de parlar molt nosaltres de l'escola, de les normes i del funcionament fins a escoltar molt els infants i joves i fer-los propostes que responguin a les seves necessitats i inquietuds.

Però, ai dels invariants! És que som capaços de creure que tot és immutable: l'organització, les entrades i sortides, les portes que usen uns i altres, la manera com s'engega el curs, les bates, les carpetes que s'han de portar, els llibres, l'ordre intern de la classe, ... i fins els tutors/es d'alguns cursos! I aleshores, podem acollir d'igual manera? O podem posar-nos igualment al lloc de l'altre?

Tanmateix, no n'hi ha prou amb actituds aïllades. És tota l'escola que ha de ser acollidora i infants, joves i famílies s'hi han de poder sentir acceptats i integrats. És com el retorn necessari del nostre acolliment inicial, per anar-lo adaptant a les expectatives, necessitats o imatges dels altres.

És cert que hi ha la identitat, a la qual no hem de renunciar; és cert que hi ha alguns aspectes bàsics de l'organització col·lectiva que són innegociables (i fins que ens donen prestigi o reconeixement); i d'ambdós n'hem de parlar i els hem d'explicar bé. Però, el que ens genera més dificultats, al llarg del curs, no deriva d'aquells aspectes que ja ni ens prenem la molèstia de comentar, perquè per nosaltres són obvis? I ho són (perquè són els de cada any, perquè solem repetir curs); però què en sap l'alumne que arriba de nou? I què n'hauria de saber? De què? Com? Quan? De quina manera? En quin moment?

Això sí: tot després de les –bones– vacances!

Zum-zum

agenda

JUNY

- 5 • Reunió Consell Institucions, de 7 a 9..
- 9 • Reunió zones pastoral, de 10 a 1..
- 13-17 • Estades Pedagògiques. *
- 14 • Alifara.
- 22 • Darrer dia lectiu del curs.
- 25-30 • «6 dies diferents», a Pineta.

Si no es diu altrament, les activitats col·lectives es realitzaran als locals de l'Equip de Gestió.

() Alerta! Canvis respecte al calendari general.*

La revista **Papers** és una publicació del
**SECRETARIAT DE
LES INSTITUCIONS ESCOLARS DE
L'ESCOLA PIA DE CATALUNYA**

Ronda de Sant Pau, 80 2n - 08001 BARCELONA
Tel.: 93 441 00 04 - Fax: 93 441 02 87
e-mail: escolapia@epcat.net - http://www.epcat.net

Consell de redacció:
Ricard Coma, Xavier Gilibert,
Carme Guàrdia, Manel Pagès i Eulàlia París.

Maquetació:
Carme Roig.

Coordinació:
Eulàlia París.

e-mail **PAPERS**: papers@epcat.net

Des de «Papers»
només ens queda dir-vos
**Bones vacances
i bon retorn!**

CopiArt S.A. - D.L. B-18940/97